

รัฐจักรรัฐสภา นำพาประเทศไทย

สัปปายะสภาสถาน
อาคารรัฐสภาแห่งใหม่

รัฐสภา นำพาประเทศไทย

ประเทศไทยจะเข้มแข็งและก้าวไปข้างหน้าได้ก็ต่อเมื่อรากฐานแข็งแรงและ
ประชาธิปไตยนี้เอง ที่เป็นหนึ่งในฐานหลักแห่งความมั่นคงของประเทศ ซึ่งรากฐานนี้
มีประชาชนเป็นแกนกลาง และประชาธิปไตยจะก้าวไกลหากคนไทยมีส่วนร่วม
ตลอดระยะเวลากว่า 8 ทศวรรษ นับตั้งแต่ประเทศไทยมีการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยมีพัฒนาการมาเป็นลำดับ โดยมุ่งเน้นการคุ้มครอง สิทธิ เสรีภาพ และ
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองประเทศ

มารู้จักรัฐสภากันเถอะ

รัฐสภาเป็น 1 ใน 3 สถาบันหลักในการปกครองประเทศ เป็นสถาบันที่ใช้อำนาจ
นิติบัญญัติ ทำหน้าที่ในการออกกฎหมายเพื่อให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข รวมถึง
ถ่วงดุลอำนาจกับฝ่ายบริหาร อาทิ การอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี
หรือการตั้งกระทู้ถาม เพื่อให้ฝ่ายบริหารชี้แจงการทำงานต่อรัฐสภา

อำนาจอับไทย

คือ อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

อำนาจและหน้าที่รัฐสภา

1

ตรากฎหมาย

- การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ
- การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ
- การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติใหม่และการยืนยันร่างพระราชบัญญัติตามเดิม

- การให้ความเห็นชอบ ตามที่คณะรัฐมนตรีร้องขอให้พิจารณาแปรสภาพร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมีได้ให้ความเห็นชอบที่ตกไป
- การอนุมัติพระราชกำหนด โดยให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า
- การเสนอญัตติ และการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

2

ส่วนตุลาการและตรวจสอบ การทำงานของฝ่ายบริหาร

- ★ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แผนนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ โดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจภายในสัปดาห์นับแต่วันเข้ารับหน้าที่
- ★ กรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยหรือเศรษฐกิจของประเทศ สมควรที่จะปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี โดยผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรจะแจ้งไปยังประธานรัฐสภา ขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปก็ได้
- ★ กรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา โดยนายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยังประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปก็ได้
- ★ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินได้

3

หน้าที่ความเห็นชอบ

- ★ การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม
- ★ การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจ และหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง

สมาชิกพรรคมาจากไหน ?

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา โดย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จำนวน 500 คน มาจากการเลือกตั้งของประชาชน และวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) จำนวน 200 คน มาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกันหรือทำงานด้านต่างๆ ที่หลากหลาย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) มาจากการเลือกตั้งของประชาชน จำนวน 500 คน กระจายดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี แบ่งเป็น ส.ส. แบบแบ่งเขต 350 คน และ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ 150 คน

บทบาทของ ส.ส.

1. การเสนอและพิจารณากฎหมาย
2. การพิจารณานุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด
3. การเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
4. การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน
5. การให้ความเห็นชอบบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
6. การยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของ ส.ส. ส.ว. กษัตริย์ที่เสนอแปรญัตติ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลทำให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจซึ่งขบประมาทแผ่นดิน

สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.)

สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) มาจากประชาชนที่มาสมัครเลือกกันเอง
จำนวน 200 คน วาระดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี

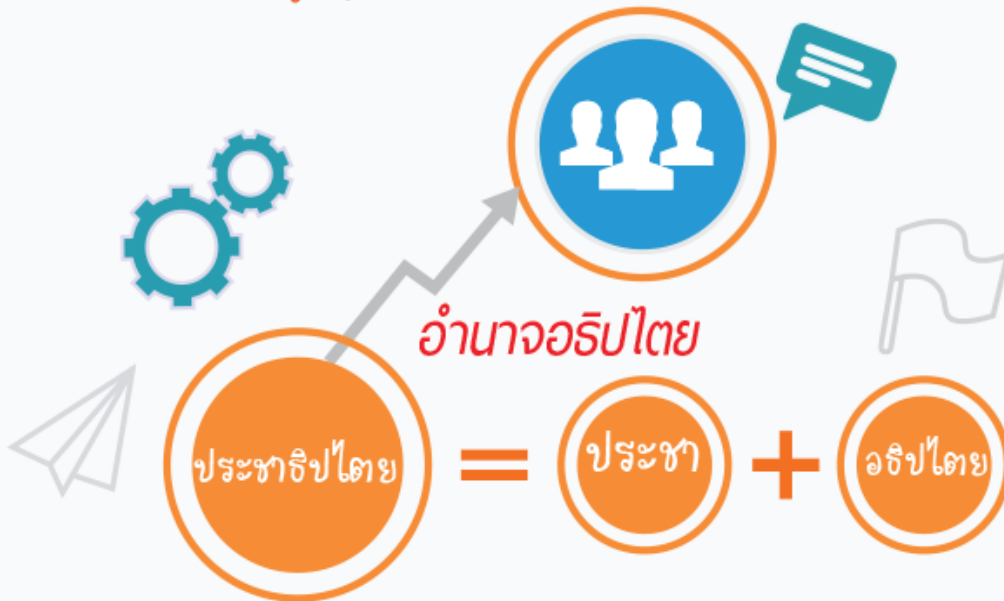
บทบาทของ ส.ว.

1. การพิจารณากลับร่างกฎหมาย
2. การพิจารณานุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด
3. การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน
4. การให้ความเห็นของบุคคลในการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์กรอิสระ
5. การเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ต้องเสนอร่วมกับ ส.ส.)
6. การยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของ ส.ส. ส.ว. กมธ. ที่เสนอแปรญัตติ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลทำให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจของประธานวุฒิสภา

ภาคประชาชนไม่ควรถูก การเมืองที่จะกลายเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจ

อำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน

หัวใจของหลักการประชาธิปไตย คือ ประชาชน ดังนั้น ประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยต้องถูกขับเคลื่อนด้วยประชาชนที่ตระหนักถึงหน้าที่และมีส่วนร่วมในการปกครอง เพื่อไม่ให้อำนาจตกไปอยู่ในมือของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ หรือเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของคนเพียงไม่กี่คน แต่เพื่อให้การเมืองการปกครองดำเนินไปเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติอย่างแท้จริง

ในเมื่อประเทศเป็นของทุกคน คนไทยทุกคนจึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนนี้ และมีสิทธิ เสรีภาพ รวมถึงหน้าที่ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและประเทศชาติด้วย

สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญ 2560 เปลี่ยนวิธีการรับรอง และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนขึ้นใหม่ จากเดิมที่รับรองและคุ้มครองเฉพาะสิทธิและเสรีภาพเฉพาะที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น โดยเพิ่มเติมว่า นอกจากสิทธิและเสรีภาพสำคัญ ๆ ที่มีบทบัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้าม หรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือในกฎหมายใด บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำได้ และได้รับการคุ้มครอง

กำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลให้ชัดเจนว่า การใช้สิทธิหรือเสรีภาพต้อง

- (1) ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ
- (2) ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและประชาชน
- (3) ไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น มิใช่ใช้สิทธิเสรีภาพกันอย่างไม่มีความขอบเขตโดยไม่คำนึงถึงสังคมและผู้อื่น

พลเมืองที่ดีมีหน้าที่อะไรบ้าง ?

พลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตยจะต้องเป็นบุคคลที่ตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองต่อสังคม ทั้งนี้ ในทางกฎหมาย บุคคลสามารถ.....

★ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชนชาวไทย ที่มีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ เพื่อไปทำแทนตนในการออกกฎหมายและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลตามที่กฎหมายกำหนด

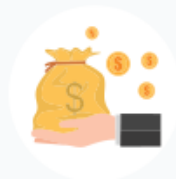
★ **มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายต่าง ๆ** ที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญรับรองสิทธิดังกล่าวโดยกำหนดให้รัฐจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายนั้น ๆ อย่างรอบด้าน และเป็นระบบ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน

★ **เข้าชื่อในการเสนอกฎหมาย** ในกรณีที่ประชาชนจำนวนหนึ่งซึ่งมีเจตนาารมณเ์หรือความต้องการเช่นเดียวกันที่จะให้มีกฎหมาย หรือเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายใด มาเข้าชื่อร่วมกันตามที่กฎหมายกำหนดจะสามารถดำเนินการได้

★ **เข้าชื่อเพื่อถอดถอนผู้แทนในระดับท้องถิ่น และเข้าชื่อกล่าวหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)** ที่ทุจริตต่อหน้าที่ได้ อันเป็นการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

นอกจากนี้บุคคลยังมีหน้าที่

- (1) พินิจรักษารัฐชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (2) ป้องกันประเทศ พินิจรักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย
- (3) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- (4) เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาภาคบังคับ
- (5) รับประทานอาหารตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (6) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม
- (7) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ
- (8) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม
- (9) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (10) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

๖๖
รู้สิทธิ.....
รู้หน้าที่.....
มีส่วนร่วม.....
รู้จักรัฐสภา.....
ช่วยนำพาประชาธิปไตย ๗๗

จัดทำโดย
กลุ่มงานพิพิธภัณฑสถานและจดหมายเหตุ
สำนักวิชาการ
สำนักแผนและบริหารจัดการภูมิภาค/กชนราชมงคล